

Sygn. akt I ACz 1012/12

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Wiszniewska (spr.)
Sędziowie:	SA Maria Iwankiewicz SA Eugeniusz Skotarczak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 30 listopada 2012 r. w Szczecinie

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko A. G.

o opublikowanie sprostowania

na skutek zażalenia powódki

na zarządzenie Przewodniczącego w I Wydziale Cywilnym Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 17 października 2012 r., sygn. akt I C 424/12 w przedmiocie zwrotu pozwu

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA M. Iwankiewicz SSA I. Wiszniewska SSA E. Skotarczak

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa M. M. przeciwko A. G. o opublikowanie sprostowania, zarządzeniem z dnia 17 października 2012 r. Przewodniczący w I Wydziale Cywilnym Sądu Okręgowego w Szczecinie zwrócił pozew, powołując się w uzasadnieniu na przepis art. 130² § 1 k.p.c. Zdaniem Sądu pierwszej instancji powód nie uiścił całej należnej opłaty od pozwu, która w niniejszej sprawie wynosi 600 zł.

Zażalenie na powyższe zarządzenie wniósł powód, zaskarżając je w całości i wnosząc o jego uchylenie. Skarżący zarzucił obrazę przepisu art. 130² § 1 k.p.c. poprzez bezpodstawne przyjęcie, że powództwo nie zostało należycie opłacone oraz art. 26 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych przez bezpodstawne zastosowanie w sprawie tego przepisu w sytuacji gdy winien być zastosowany przepis art. 14 ustawy, co wynika jednoznacznie z toku prac ustawodawczych. W uzasadnieniu skarżący wskazał, że w toku prac ustawodawczych nad nowelizacją prawa prasowego, Ministerstwo stało na stanowisku, iż pozew o sprostowanie jest odrębnym roszczeniem a tym samym pobierana być winna od niego opłata podstawowa w wysokości 30 zł.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. nr 90, poz. 594 ze zm.) każdy pozew podlega opłacie. Opłata może być natomiast stała, stosunkowa lub podstawowa (art. 10 ustawy). Zasadniczo opłata stała przewidziana została w stosunku do roszczeń o prawa niemajątkowe (art. 12). W sprawach o prawa majątkowe pobiera się opłatę stosunkową (art.13 ust. 1 ustawy). Opłatę podstawową w wysokości 30 zł pobiera się natomiast w sprawach, w których przepisy nie przewidują opłaty stałej, stosunkowej lub tymczasowej (art. 14 ust. 1 i 3 ustawy). Przepisy ustawy o kosztach sądowych nie regulują osobno kwestii związanej z wysokością opłaty w sprawie o opublikowanie sprostowania.

Kluczową kwestią w tej sytuacji jest rozstrzygnięcie charakteru roszczenia o jakim mowa w art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. nr 5, poz. 24 ze zm.).

Wyjściowo jednak wyjaśnić należy, że o tym, czy sprawa ma charakter majątkowy, rozstrzyga w pierwszej kolejności treść zgłoszonego roszczenia. Podstawową wskazówką będzie tu oznaczenie przez powoda wartości przedmiotu sporu, wymagane w sprawie majątkowej, zgodnie z art. 19 § 2 w zw. z art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. Przyjąć należy, że jako prawa majątkowe określa się te, które wywodzą się bezpośrednio ze stosunków obejmujących interesy majątkowe stron, a więc wynikające z prawa zobowiązań, prawa rzeczowego, prawa spadkowego, majątkowych spraw małżeńskich oraz z innych uprawnień dotyczących świadczeń materialnych. Do praw niemajątkowych zalicza się natomiast prawa służące ochronie dóbr osobistych oraz prawa ze stosunków rodzinnych, a także tzw. prawa korporacyjne (organizacyjne), wynikające z przynależności do korporacji o charakterze gospodarczym.

Wskazać należy, iż zgodnie z art. 31a ust. 1 ustawy – Prawo prasowe, sprostowanie przysługuje w przypadku nieścisłej lub nieprawdziwej wiadomości zawartej w materiale prasowym. Istota sprostowania polega na przyznaniu poszkodowanemu uprawnienia do przedstawienia swojego stanowiska, swojej wersji co do faktów zawartych w treści publikacji.

Jak wynika z orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 1990 r., sygn. II CR 1303/89 wzajemna relacja przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24) i przepisów kodeksu cywilnego regulujących ochronę dóbr osobistych oparta jest na kumulatywnym zbiegu przepisów. Możliwe jest zatem kumulatywne lub alternatywne stosowanie środków ochrony przewidzianych w przepisach obu tych ustaw, przy czym wybór należy do osoby zainteresowanej.

Natomiast w wyroku z dnia 10 września 1999 r., III CKN 939/98, Sąd Najwyższy wskazał, iż działanie dziennikarza zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 12 ust. 1 pr. pras., tj. z zachowaniem szczególnej staranności i rzetelności przy zbieraniu materiałów prasowych, nie może odbierać prawa do, opartego na art. 24 § 1 k.c., sprostowania nieprawdziwych, naruszających cześć zarzutów, a ochrona polegająca na usunięciu skutków naruszenia dobra osobistego przez sprostowanie nieprawdziwych, naruszających cześć zarzutów, nie zależy od winy naruszającego.

Wskazane wyroki świadczą o bliskości roszczeń o ochronę dóbr osobistych z roszczeniem o nakazanie opublikowania sprostowania, które ma mieć walory wypowiedzi odnoszącej się do faktów, zawierającej próbę skorygowania wiadomości nieścisłej lub nieprawdziwej zawartej w materiale prasowym.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, roszczenie o nakazanie opublikowania sprostowania ma charakter niemajątkowy albowiem zmierza do nakazania pozwanemu określonego zachowania - zamieszczenia wskazanego materiału w prasie. Niewątpliwie nie ma charakteru majątkowego, a jego zbliżony do ochrony dóbr osobistych skutek wskazuje na konieczność zakwalifikowania go jako roszczenie o ochronę innych praw niemajątkowych, o którym mowa w art. 26 ust 1 pkt. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. nr 90, poz. 594 ze zm.)

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398 k.p.c. oddalił zażalenie.

SSA M. Iwankiewicz SSA I. Wiszniewska SSA E. Skotarczak